

1. „Nalodění raněných a nemocných v Balaklavě“, litografie E. Morina z roku 1855.

2. „Turečtí a britští vojáci odpočívají“, fotografie Rogera Fentona z roku 1855.

3. Fotografie z Jaltské konference 1945.

FAKTA

Strategická poloha poloostrova Krym na Černém moři byla v minulosti příčinou mnoha válek o nadvládu. Tu nakonec po stovkách letech bojů mezi mnoha národy získalo Rusko. Po vyhnání Tatarů sem Stalin poslal mnoho Rusů, takže dnes na Krymu žije z 2,7 miliónů lidí 63 % Rusů, 25 % Ukrajinců a jen 9 % Tatarů. Oficiálním jazykem na poloostrově je ruština. Krym je zajímavý rozmanitostí přírodních krás i památek. Jeskynní města a kláštery, vykopávky antických měst, paláce a hrady, hluboké kaňony, skalní útesy, sedla až ve výšce 1340 m, nádherná pobřeží s čistou vodou, smlouvání na tržištích plných melounů a hroznů.

Severní rovinatá krajina poloostrova je pokrytá stepními porosty a ostře kontrastuje s lesnatými kopci krymských hor na jihu. Samostatnou kapitolou jsou krymská mořská pobřeží se svými skalami, oblázkovými i nádhernými písčnými plážemi. I když se po vyhlášení nezávislosti Ukrajiny počty turistů snížily, je Krym stále velkou atrakcí. Paláce z minulého století i panelové ozdravovny na skalistém jižním břehu Krymu připomínají vzestupy a pády ruských básníků, carů i komunistických vůdců. I proto je pro mnohé v Moskvě těžké smířit se s tím, že Krym je na Ukrajině.

Více informací na www.krym.cz

→ nyson, citovaný nyní Olgou: „Někdo to musel zpackat“. Vina byla šikovně svalena na kapitána Lewise Nolana, který předával Raglanovy rozkazy generálům, ale mohl je deinterpretovat. Jelikož byl mezi prvními padlými, nebyl s to obvinění vyvrátit.

Nové St. Tropez?

Dnes pokrývají Údolí smrti vinice, kterým se mimořádně daří v úrodné půdě, kterou je ostatně Ukrajina proslulá. V hlíně se čas od času stále objeví kulky a odznaky stejně jako nevybuchlé bomby z druhé světové války. Malý bílý obelisk je památkou na ty, kteří padli.

Bitevní pole bylo dlouhou dobu nepřístupné nejen pro turisty, ale také pro místní: za sovětské éry mělo námořnictvo, stejně jako jeho carští předchůdci, základnu v blízkém Sevastopolu a přístav Balaklava byl používán na opravy ponorek – v jeskyni, ukryté před slídícími americkými satelity.

Ale Sovětský svaz je pryč, nahradila ho nezávislá Ukrajina, která vítá na Krymském poloostrově, svém černo-mořském „hřišti“, zahraniční návštěvníky a jejich peníze.

Můžete se přesvědčit, proč Britové používali krytý přístav v zátocině v Balaklavě jako zásobovací základnu. Teď se chce stát turistickým letoviskem. Nábřeží dali do puců, domy dostaly nový nátěr. Můžete se podívat do skryté jeskyně. Ale stejně je tu trochu pořád cítit sovětský vzduch. Dole u rybářských lodí sedí muži a čekají na úlovek, o kus dál sedí ženy a prodávají něco k snědku. Pohled kazí rezavý dok na hladině, který bude muset zmizet, jestli se to tady má stát St. Tropez Černého moře.

Panorama Sevastopolu

Pokud jde o Sevastopol, založený starými Řeky a také nedávno otevřený světu, ten nyní ve svém přístavu hostí jak ukrajinskou, tak ruskou floti-

lu. Tady bude centrum vzpomínkových akcí velkého výročí Krymské války. Hrabě z Cardiganu, potomek velitele Lehké kavalérie přijede spolu s turistickou skupinou, potomek vůdce celé jízdy, lord Lucan, pravděpodobně neprijede.

Město má mimořádnou válečnou atrakci, která opravdu stojí za návštěvu: 360stupňové panorama vyobrazené na vnitřní zdi kruhové budovy znázorňuje obléhání města Brity v letech 1854 – 55. V jeho popředí jsou důmyslně umístěny trojrozměrné artefakty, které dodávají dílu reálnou perspektivu. Panorama je dlouhé 115 metrů a 14 metrů vysoké.

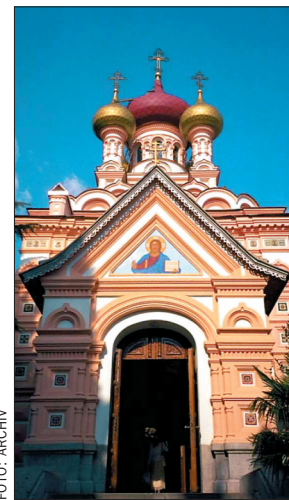

FOTO: ARCHIV

Sevastopol byl znovu obléhán, když na Krym přišla druhá světová válka. Nejznámějším pojmem z té doby je Jalta, přímořské letovisko, kde se sešli v roce 1945 Stalin, Roosevelt a Churchill, aby si rozdělili poválečný svět.

Slavná Jalta

Proslulá schůzka se odehrála v bílém paláci Livadia, postaveném ve stylu italské renesance, který se uprostřed velkých zahrad dívá na moře. A uvnitř můžete pořád vidět onen kulatý stůl, kde byla dohoda podepsána, když Stalin druhé dva přesvědčil, že Polsko opravdu ponechá svobodné.

Car Mikuláš II., který si nechal postavit palác jako své letní sídlo, nebyl jediným návštěvníkem Jalty. Ve vile s ně-